

ZGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

Nr. 16.

V Četertik 14. Listopada.

1850.

Odgovor od Labude na dopis od Savine.

Lepa hvala Vam, častiti Gospodje zale Savinske doline, za Vaše koristne opomine „Zgodnje Danice“ Nr. 44 v rečeh, ki so za omiko Slovencev, pa tudi za obliko cerkvene službe božje toliko potrebne, de njih naprava brez škode v resnici odlagati ni, saj kdor predolgo odlaga, po navadi clo zamudi. Veselo in pa prav radi Vašemu sklepu zastran cerkveniga petja roko podamo, Vam hočemo pomoči koljkor premoremo; Vam pa tudi priporočimo vse spotike in opovere dobro prevdariti, de se poslednic ne poreče: „So začeli kopati — pa niso zamogli izpeljati, ne dokončati“. Lehka je lepa misel, pa delo težko.

Milo je petje cerkveno po vsih Slovenskih krajih, kar nam tudi Nemci poterdiyo; pa, žalibog! kajti je tak razno in narazno, de dva soseda raznih far pogosto eno zapeti ne moreta, dokler v eni dehantii na eno pesm po dva, po tri razne napeve imajo, alj pa mnogotero potegujejo, ter se zgodi, de pri kakim shodi, kjer je iz več far ljudi, petje že v prvi verstvi zastoji in se nekako zamota, kakor valovi bistriga potoka v vertanji. Ravno tako žalostno je, de pri mnogih farah cerkveno petje opesa, kakor hitro se organist premeni, dokler vsaki svoje napeve goni, koje so po njegovih mislih nar gorsji. Ljudje jih niso vajeni, petje potihne, veselje ljudem pogasne in se težko kdaj ohudi. Zalostna je tudi resnica, de organisti in cerkveni pevci mnogokrat pesme skujejo, ki nimajo repa ne glave, ne mazila ne soli, in so clo tudi zoper sveto vero. Poznam še starega organista, ki je po svojim blodu pel: „Sveta Trojica, prosi Boga za nas!“

Pomagati totej negodi imamo dvoje sredstvo. Pervo je lahko, pa le na pol pomaga: drugo je težej, pa boljše, in zasluži modre prevdare. Cerkveno petje v eni fari čedno vtemeliti naj se navadne pesme in njih napevi popišejo, lepo zvežejo in kakor farne cerkve lastina dobro shranijo. Vsaki nov organist naj si jih prepise, same navadne pesme in napeve rabi, kojih so ljudje že vajeni, une pa

opusti, kojih s seboj prinese, naj bi se mu še toliko lepsi dozdevale. Pogosto je to le prazna svojo-glavna dozdeva. Domače znane pesme naj bi tudi solci, posebno nedelski večkrat zapeli; kajti le po njih se vnaema cerkveno petje. Nova pesm se pa nima zapeti brez dovoljenja duhovskega pastirja. Ta osredek je lehek in bi hitro pomagal, tode le za eno faro po samim. Tudi je mladim organistam, šolskim učitelam velika težava potrebna priprava, dokler se pri vsaki fari druge pojo.

Drugi osredek veliko boljši in obénejši bi bila „Cerkvena Pesmarica“ za Slovensko sploh, alj za eno pa celo škofijo, kakor nam častiti Savinski Gospodje svetujete. Take pesmarice bi se imeli vsi organisti in cerkveni pevci prijati in deržati, takih pesmaric bi si imela vsaka fara, koljkor potreba omisliti. Pesme tako osnovane bile bi vsim znane, jih lepo vajeni bi jih verni lahko veselo popevali, eniga duha in serca, čeravno mnogoterih far; in to tudi katoličanstvo terja.

Pa kakor je lahko rečeno, bo težko, težko storjeno posebno sedajne dni velike svojnosti in svoje terme. Ze trikrat se je Lavantinsko škofijstvo tega važnega dela lotilo, pa tudi trikrat onemagalo opovere in napotke premagati, ki se tej lepi namembi ustavljajo.

Ze je pri 30 let, kar se je pervobart vsem šolskim učitelam ukazalo svoje cerkvene pesmenabrati ter jih škofijstvu poslati. Ta ukaza se je v poslednih petih letih zopet ponovila. Nabrali in poslali so pesm, pa eni clo malo in toliko ko nič; drugi pa večidel že natisnenih, alj pa tako slabih, de bi natisa škoda bilo. Le samo dva učitela in organista sta se v tem deli slavno obnesla, kojihzberki cerkvenih pesmi so natisa vredni.

Hočemo cerkveno pesmarico dobiti, imamo natisnene pesme narprej posneti, katerih so nam častiti gospodje Bl. Potocnik, L. Dolinar in več drugih podali, drugi že nabrali, kakor častiti g. M. Majar in priden zložitel Celskega Evangelja. Blaga imamo čez dovolj; pa težava je ta, de ga rabinine znamo in tudi ne moremo. Stare že navadne pesme, koje so brez soli in brez cerkveniga duha, opovreči lahko ne moremo; in če jih popravimo, le

zmešnjavo napravimo. To je prva težava; druga pa, de vsi kraji, če ravno slovenski, v enim duhi ne pojo. Korošci pojejo počasno na štiri gerla, kar se jim prav gladko zlega; okroglih napevov štajarskih ne morejo krožiti in tudi nočejo. Krajnci počasne enoglasne popeve ljubijo, in tudi svoje posebne izreke imajo, p. solze namesto solzijo, solzá namesto solz itd., kojih štajarci ne rabijo. Štajarci radi naglo in enoglasno pojo; počasne koroške popevke jim ne vstrežejo. Tega so nam očitna prica: Pesme po Koroškim in štajarskim znane, od rajnega Matija Ahacel na svetio dane.

Ravno velika težava je ta, de Slovenci Sekovske škofije mnogo drugih besed in oblik imajo, ki niso v Lavantinskej in v Ljublanski škofiji navadne; po tem so pri njih le pesme rajnega Leopolda Volkmera obrajtane, dokler se za lepe pesme Blaža Potočnika malokdo za mojega vedenja po Slovenskih goricah zmeni. Pesme pa, ki gladko po jeziki ljudstva, in pa prav po domače ne teko, hitro vtihnijo; in če se natisnejo, pa zaostanejo, kdo bo velike potroške natisa poplačal? — Bilo bi dela veliko, potroškov se več, prida pa premalo. Te in take zadržave jaz poznam, kako jih vgeniti pa neznam; ako mi jih, prijatelji dragi, Slovenci iskreni, odvalite, in gladek pot brez odloga naredite, z veseljem Vam roko podam in pomoči obljubim, koljkor premorem, de bomo zalo cerkveno pesmarico osnovali, gladko skovali in ljubim Slovincem podali, ki toljko radi in toljko milo pojo, tode de le samosvoje.

Bratje! hočemo občino petje povzdigniti, sami narpoprej prav poprijaznimo in po šolah vedinimo se, de ne bo vsak v svoj rog trobil, Korošec v svojega, Krajnc v svojega, Štajarc Lavantinske škofije v svojega, Sekavec v svojega. Dokler štirje v nevbrane roge tulijo, soglasja ne bo kakor ga ni bilo. Šolski gospodje se ne smejo na vsaki novi besedi spodtikati, svojih izrekov in oblik ne termoglavno deržati in vse drugo zaničevati, kar jim po glavi ni. Slovenski jezik živi, in dokler živi, se tudi s časom premeni in omika. Pravi domorodec se za ene alj druge oblike ne bo kavsaj, če so le za drugo bukve pesmiske alj molitviške pravega duha. Pozabiti pa tudi ne smemo, de se svojega jezika neprenehama učiti imamo; saj se jezik ne izuči, dokler živi. Bomo po šolah naš drag mladež prav omikali, mladini jezik slovenski čedno olkali, po tem se bojo sladke pesme od Blatomorja do Jadranskega, od Drave do Kulpe enoglasno popevale; in nikdo nam ne poreče: „Ta pesni ni naša“. Stara resnica je, koju sv. Jeronim pove, in si jo Slovenci huje od drugih narodov poskušamo: „Male reči v zlogi rastejo; v razkolnosti velike razpadejo“. Torej prav iz živega serca s svetim Avguštinam želim nam in Vam: V potrebnih rečeh edinst, v posebnih prostost, v vseh pa ljubezn, ktera je prave kersanske zloge mati.

Na dan sv. Korlna, po mojih mislih ne Dragotina.

Duh bratinstva in enakosti.

Besanski, djakovski in sremski škof g. Jožef Juraj Strossmayer je pri svojim slavnim vvodu 22. kimovca zal govor imel do svoje čede. Od duha bratsiva in enakosti v ti besedi med drugim takole govori:

„Kar kolise v tem duhu resničniga in dobriga,

za človeško društvo in deržavno življenje koristniga in zveličavniga znajde, je iz naročja naše svete vere, in iz evangelijskiga zakonika vzeto; kar koli pa je v tem duhu laznjiviga in napačniga, za društvo in deržavo nevarniga, je iz spuntane glave in spačeniga serca nekakih dandanašnjih učencikov peršlo. V čem je tedaj bratinstvo in enakost po veri? Vera nas uči, de smo vsi brez razločka delo božjih rok; de smo vsi po podobi božji stvarjeni; de smo vsi z eno kervjo Sina božjiga odkupljeni, de smo vsi bratje Jezusovi in prebivalise svetiga Duha. Ta nauk je sužnosti glavo sterl, dokler gospodarju zapoveduje, de naj v svojim hlapcu brata Jezusoviga spoštuje; ta nauk je ženo, ki je bila v starim svetu ko reč in zgolj orodje človeške mesenosti šteta, iz zatiravniga sužinstva osvobodil, dokler možu zapove, de naj svojo ženo ko hčer Jezusove Matere, povišano in posvečeno z gospodnjo smertjo, spoštuje, in za tovaršico svojiga življenja šteje, kratko nikar pa ne za svojo sužnjo; ta nauk je porod, življenje in odrejenje otročiča, ki je pred Jezusam bilo pogosto igrača roditeljske samovolje, postavil pod obrambo svetiga križa, in tako človeškemu društvu neizmerno dobroto skazal. Vera nampravi, de smo pred Bogam vsi enaki, de na tehtnici sodbe božje nič ne odvaga ne čast, ne plemenšina, temveč edino dobre dela in čednosti kersanske; v cerkvi božji ni med nami nikakoršniga razločka; vsak mora na obraz pasti pred darilnikam, na katerim se Gospod v podobi kruha in vina za grehe sveta daruje; vsak brez razločka mora globoko iz serca sklicati: Gospod! nisim vredin, de greš pod mojo streho itd.; vsak, kdor želi pred Bogam opravičen biti, mora pred mašnikam na kolena pasti in svoje grehe objokati; nas vse ena zapoved pred Bogam veže; ravno tako svečenika (mašnika) in oznanovavca besede božje, kakor poslušavca; begatina tako, kakor siromaka; cesarja in kralja tako, kakor podložnika. Mašnik prašan od cesarja: Kaj mi je storiti, de v večno življenje pridem? nič družiga odgovoriti ne sme, kakor poslednjimu prostaku: „ako želiš v nebeško kraljestvo iti, spolnuj zapovedi itd.“ Toliko nas uči vera in pamet o ti snovini (predmetu). Vzdignili so se pa nekakilažljivi učenci, ki pravijo: Čemu razloček časti in verste (dostojanstva) med ljudmi, ako smo vsi bratje? odkod siromaštvo in bogastvo, ako smo vsi enaki? odkod sile in nesreče, ko smo vsi vživati stvarjeni? De jo nerazmišljenost! de jo napakost! To je glas une kače, ki je v začetkurekla predstarišim našim: jejta od prepovedaniga sadu; Bogu bota enaka. Preljubi! zmed neštevilnih zvezd, zmed lističev v logu in zern v pesku, ni ne ene zvezde so vsim enake drugi; ni ne eniga lističa so vsim enaciga drugimu; ni ne eniga zerna so vsim enaciga drugimu. — Ni jih na svetu dveh človekov, zmed kterih bi eden družimu po licu in nravi, po duhu in sercu so vsim enak bil; tudi med angeli in angeli je različje; milosti božje same, de si od eniga in ravno tistiga sv. Duha izhajajo, so po nauku sv. Pavla apostelna mnogoverstne. — Vsaka nar manjši kočica mora imeti svojo glavo, ako ne misli razpasti; vsako nar manjši društvo mora imeti svoje postave, ako se ne misli razdreti; to je v toliko res, de po misli naj večjiga rimskiga modrijana še društvo razbojnikov brez zapoved in poglavarstva ne more obstati; kako bi pa celo človečansko društvo brez zakonil, brez glave in poglavarstva zamoglo obstati? Sveto pismo primerja človeško društvo te-

Iesu, v katerim so razni udje, vsaki pa mora svojo dolžnost spolniti, de se telo ohrani, boleznin in pre-rane smerti obvarje“. —

„Kar se siromaštva in bogastva tiče, bo ubo-gih in bogatih, dokler bo sveta in veka. Večna resnica je nekdanj rekla: Siromakov bote vselej med seboj imeli, in med prvimi nasledniki Jezusovini je bilo tudi nekoliko bogatih. Ta neenakost se ne da na drugim potu kakor le na potu vere porav-nati; kersanstvo namreč siromaku pravi: „ne ob-upaj, stvarnik nebes in zemlje, peršel na svet v človeški podobi, ni imel kam svoje glave položiti;“ s čem manj imaš časniga blaga, s tem bolj glej v svetim Duhu obogatiti, in uniga blaga si pridobiti, ki ima v večnosti svojo ceno; bogatinu pa pravi: dobro glej, bogastvo je velika nevarnost; ako svoje serce, prebivališče sv. Duha, skrinjo blaga nare-diš; ako svojo dušo, z neizmerno ceno odkupljeno, v dnar zakoplješ, pogubljen si na vekomaj; samo on bo zveličan, ki blago ko zalogo božjo ima, ter ž njo siromakam pomaga, bolne tolaži, lačne na-situje, nage oblači, ter si tako samiga Zveličarja, posebniga prijatla siromakov in terpinov, nekako dolžnika stori. Revšina in nadlega pa bo dotle ter-pela, dokler bo zemlja pod prekletstvom greha sto-kala. — Ljudje, kateri lažejo, de bi bilo mogoče, vse terpljenje pregnati iz tega sveta, kako de oni boleznin ne zatró? kako de smerti ne ubijejo? Kri-stijan take sanjarije zaničuje, ter se terpeč s po-gledam na križ tolaži, in pa s prepričanjem: de nič niso težave tega sveta proti uni slavi, ktera nas čaka na unim svetu, ako bomo verno po sto-pinjah Križaniga hodili!“ — J.

Sedajni obšir katoliške cerkve.

XIII. Avstriansko cesarstvo.

14. Ogersko. (Dalje.)

Ferdinand I. Janez Sigismund Zapolya. *Sociniani.*

V miru bi imel Ferdinand I. zdaj Ogersko po-vesti, ali Zapolyeva stranka, med njimi sosebno minih Juri Martinuzzi, ki je bil tistikrat že Vara-dinski škof, in Peter Petrovič, je iskala mladiga Janeza Sigismunda kralja storiti. V l. 1541 je peršel spet Suleiman s svojimi derhalmi, kakor de bi hotel mladimu Zapolyu pomagati; ali komaj so Turki terdajavo Budim posedli (velk. serp. 1541), že je šel Suleiman sam v veliko cerkev Marije Di-vice in jo je v šambijo (mošejo) Mohameda premenil. Vdova Izabela z malim Zapolyem je mogla se v Sedmograško umakniti, le majhen del ogerske de-zele je še ostal v Ferdinandovi oblasti in še od tega dela je on mogel Turkam na leto 30.000 cekinov daciije plačevati; večji del Ogerskiga pa je bil zdaj v rokah Suleimana. Na prošnje Jurja Martinuzzi, ki je bil od Ferdinanda I. perporočen v l. 1551 od papeža Julia III. tudi kardinal rimske cerkve postavljen, je Izabela 27. vel. serpana 1551 v imenu svojiga sina vsi oblasti na Ogerskim se odpovedala in na Poljsko k svojimu bratu, kralju Sigismundu, šla. Ali tudi še zdaj ni bilo miru. Ferdinandov povelj-nik Kastaldo je hudo natolecval, de je škof Mar-tinuzzi s Turki in z Zapolyem zastopljen, ga toži per Ferdinandu kakor nevarniga sovražnika, in dobi tako iz Dunaja povelje, ga s pota spraviti, pre-den se po njem deželi in kersanstvu škoda zgodi.

Po tolovajsko so planili na kardinala v Alvincu od Kastalda poslani vojaki: Palavicini, Ferrari, An-drej Lopes, še 4 drugi Španci in ga grozovitno prehodli. Njegove zadne besede so bile: „Bratje, kaj sim storil? — Jezus Marija!“ (19. grudna 1551). Zgodovinarji niso enih misel, koliko je bil ta mož svoje nesreče kriv, ali pomniti je poznejši osoda njegovih morivcov, ki jih je bila v treh letih zadela. Antonio Ferrari, ki ga je bil prvi v gerlo in v persi z mečem ranil, je umerl v Aleksandrii na visalah kakor hudodelnik; Palavicini, ki mu je bil glavo preklal, je zgubil desno roko v boji s Turki, kateri so ga vjeli in s šibami topli. Mornio je bil obglavljen, Skaramuzza v vojaškim puntu razsekan; Kampezio na lovu od divjiga prešiča raztergan; Merkada je zgubil v pretepu desno roko.

V teh nepokojih je pa kriva vera še dalje bolj rastla. Škof Martinuzzi je sicer oistre kazni žu-gal tem, ki bojo od vere odpadli; ali drugi oskerb-nik Zapolyeve stranke, Peter Petrovič, je bil sam Luteran in je krivo vero po vsi moči podpiral. Kako so se Luterani proti katolčanam obnasali, pokaže ta pergodba: V Velikim Varadinu je gospa kle-čala pred podobo Svetnikovo in molila: kar pride luteranski cerkovnik k nji, in jo za uho udari. Bil je zato sicer živ sožgan, ali to ni nič zdalo. — Na Sedmograško je bil v tem času peršel Janez Honter iz Bazelna, kjer je študiral. Rojen v Kron-stadtu, je iskal svoje rojake premotiti, kar mu je toliko po sreči slo, de v l. 1542 v Kronstadtu in po vsi deželi Bureen (jutrovi strani Sedmograškiga) ni bilo druge vere zunaj luteranske. Honter je bil učen in zgovoren mož, je prestavil Lutrove bukve iz nemškiga v madžarski jezik, napravil v Kron-stadtu tiskarnico, in kar on ni mogel opraviti, sta mu pomagala še dva pastorja Matija Klac in Val. Vagner. Umerl je l. 1549.

Na svetvanje Petroviča je bila Izabela, ki je bila zopet na Sedmograško peršla, v l. 1552 lu-teranski veri prostost podelila, in zdaj ni bilo dru-ziga viditi, kakor zaničevanje katoliške duhovšine, ropanje cerkva in tolika razujzdanost in vedna pre-kuacija, de se je sam sultan Suleiman, akoravno nevernik, nad tem grozil. Pisal je kraljici Izabeli, „de naj nikar ne terpi prenarejanja in zmesajave v „veri, ker to bo nji in deželi le nesrečo perneslo; „de naj ima pred očmi morije, punte in černe voj-ske, ki jih je nesrečna Lutrova kriva vera na „Nemškim storila, in de nje on ne bo več podpiral, „ampak de bo njen sovražnik, če nove vere ne „ustavi in stare katoliške vere ne poterdi“. — Iza-bela se je tega razumniga ukazila turškiga sultana ustrašila, preklicala je prostost protestantske vere, ali bilo je prepozno — odpad od vere in zmešnjava po deželi je le rastla. De bi si pač to pergodbo k sercu vzeli tisti, — ki v čisto katolski deželi gi-banje protestantizma tako radi vidijo!

Tooliko je bilo krivovercov na Ogerskim in na Sedmograškim, de so že zamogli zbore — sinode — obhajati. Dokler je Luter živel, so od njega svete prejemale; ko je bil pa ta pomočnik satanov v l. 1546 umerl, so se njegovi učenci razperli; Martin Kalemanci, Matija Devai, Peter Melin ve-liko družih krivoverskih učencikov se je poprijelo Kalvinstva, ktero ima še manj kersanskiga kakor Luteranstvo. Prepiranje je zmiraj rastlo, zadnjič so se razdvojili krivoverci v dva oddelka: ogerski Nemci so ostali per svojim rojaku Lutru, Madza-ram pa je Kalvinstvo bolj disalo. Zato se še da-našnji dan na Ogerskim luteranska vera imenuje

Nemet-hit, to je nemška vera, kalvinska Magyar-hit, madžarska vera, katolčani pa imenujejo svojo vero Igaz-hit, pravo vero.

(Dalje sledi.)

Razgled po keršanskim svetu.

Avstrijska Šlezia. V mestu Tešen, kjer okoli 6700 ljudi prebiva, sta dva gimnazija (latinske šole), eden za katolčane in eden za protestante. Dozdaj so luteranske in kalvinske srenje v Šlezii vsako leto nekoliko denarjev dodajati morale, de so te njih šole obstati zamogle; — z ministerskim ukazom od 11. p. m. so protestantje dolžnosti svoje latinske šole podpirati oprosteni. Te šole bojo torej zdaj po drugi poti svoje ohranjenje imele; mende bo derzava za-nje skerbela. —

Sarlui (Saarlouis). Tukaj je umerl človek katolske vere, ki tudi v svoji boleznii od spovedi in sprave z Bogom ni nič vediti hotel. Za tega voljo je katolska duhovšina naznanila, de do zadnjiga terdovratni merlic ne more biti po šegah katolske cerkve pokopan — in de ga torej mašnik na pokopališe ne bo spremil. Ali sorodniki in znanci s tem nezadovoljni, so se obrnili k protestantskim pastorjem, de bi oni ranjega k grobu spremili; tudi tih je eden rekel, de ne gre. Drugi pa — pastor iz Malmedi-a — je merlica do groba spremil in tam tudi pridigval, in v tej pridigi je on po širokim in dolgim katolsko vero zmerjal, grajal, ji pomanjkanje ljubezni, temoto, praznovero, sploh vse, kar zamore kdo hudiga reči, očital! Tako delajo tisti, ki si ime evangelskih kristjanov perlastujejo!

Hanau. Katolski duhoven, ki ima službo per katolčanih, kateri so med Frankobrodam in Hanavo v sredi protestantov tu in tam naseljeni, piše, de ni tam v verskih zadevah nič boljši, kakor per divjakih. Igra, kletev, pijanosti, prešestva, nečistost v vsaki podobi so tam tako doma, kakor komaj per starih ajdih. Protestantje tukaj nimajo kar nobene sramožljivosti, in vendar se evangelske imenujejo. (D. Vhl. 6. p. m.)

Dunaj. Kako žalostno se tukaj godi, priča naslednja pergodba: Trije tatovi, po 16 let stari, so stali pred sodbo. Sodnik vpraša eniga, ktere vere je, in sliši odgovor: „Nobene“. Drugi tat se nekoliko pomisljuje in pravi: keršanske. — Vsi dunajski casniki (sam oesterr. Korrespondent ne) so v oblasti in rokah Judov, in torej se ni čuditi, de je že mladost tolikanj razujzdana in neverna. Naša duhovšina si veliko perzadene, ali kaj pomaga njen trud, če izobraženi gospodje tako žalostne zglede zaničvanja cerkve dajajo! Le malokdaj je viditi takih per veliki službi božji. (Oest. Vlkfrnd.)

Dunaj. Precastiti gospod korar Franc Zenner so za generalvikarja v Dunajski škofii izvoljeni in bodo čez nekejša v škofa posvečeni.

Galicia. Naši rutenski kmetje niso sicer več v zvezi s svojimi poprejšnimi gruntnimi gospodi, so pa toliko veči sužniki Judov. Per Judu ima tukaj kmet zastavljeno: po zimi poljsko orodje in vozove, po leti pa kozuh in sni. Jud daje kmetu krompirjevo žganje drago na upanje, zapíše pijačo večkrat po dvakrat, in šteje zraven tudi obresti od tega, kar kmet per njem zapije, od goldinarja krajcar na teden. Verh tega mora kmet še ob sabotah Judu zastoj kuriti, drevja sekati, luč trebiti ali pota delati. (Oest. Vlkfrnd.)

Iz Laškiga. Piemonteska vladija še vedno cerkvi proti. Pred nekoliko dnevi so uboziga kapucinarja pred sodbo vlekli, ker je verne v cerkvi opominal, za Turinskiga nadškofa moliti. V Dorneru so očeta Piola-ta v jeco vergli, ker so si nekteri prekueneži zmislili, de

je v govorih ljudstvo podpihoval. Korar Rostagni je bil pred sodnijo perve stopnje poklican. Ker se je temu poklicu po cerkvenih pravicah zoperstavil in terdil, de so mu to zoperstavljanje njegovi predpostavljani dovolili, je sodnija zoper njega in zoper vesoljniga namestnika tožbo perčela. Savojska vladija že vse perpravljala, de bo cerkveno in samostansko premoženje scasama na se spravila. Tako bo, kakor katolski časnik opomni, katolska vera nehala biti vera deržave, zato bo pa cerkveno premoženje deržavno premoženje. — Kaljariškiga nadškofa, kateri je v papeževu stanovanje brez vsih šeg, ki so sicer natanko spolnovati, priti smel, so sveti oči serčno sprejeli in objeli ter posebno hvalili zavoljo verniga poguma, s katerim je pravice svete cerkve varoval, ki jih je oblast, kateri nobeno sredstvo ni preslabo, sovraštvo do cerkve dan na dan poviksati, z nogami taptala. Tako ljubeznjivo in serčno obnašanje je silno tolažbo v serce nadškofa vlilo, ki zdaj na otoku svetiga Jerneja prebiva. — Sveti oči so po do vsih škofov poslanim pismu zbora za škofo in redovne duhovne 25. mal. serpana tekočiga leta popolnoma odpustike v podobi svetiga leta podelili, ktero se letas zavoljo vednih prekucij v Rimu imeti ni moglo.

Iz Londona. Krivoversk duhoven se je 29. kimovca v katolsko cerkev vernil; v Londonu se je spreobrnil Brigget, ud šentjanževiga društva v Kambridgu; Mailard, ud društva svete Trojice v Oksfordu, se je v Parizu v cerkvi svetiga Sulpicija katolčana spoznal. — Ni davnej, kar se je Maklavin, Morajski in Roski dekan, v katolsko cerkev vernil; on je prvi duhoven škotske škofske cerkve, ki je to storil. — Med tem, ko se za dušne potrebe krivoverskih angleških vojakov dobro skerbi, se katolski vojaki v tej reči clo zanemarjajo. Gosposke so na vse za to storjene perzadevanja doslej vedno odgovorile, de za to denarja nimajo. V Katamu, nar večim vojaškim mestu, je 1530 katolskih vojakov in 300 katolčanov nevojakov; katolska cerkvice pa le 300 oseb sprejeti zamore. Oblastnije pa niso hotle 2500 goldinarjev za razširjenje cerkvice dati, še sklad med vojaki so opoverale. Tirjati se ve de katolčani ne morejo; tako ravnanje se pa vendar tudi ne spodobi.

Darila za čast. misijonarja g. Dr. Ignacija Knobleherja.

Od poprej . . . 131 gld. 47 kr.

Iz Bistriske fare v Bohinji:

Andrej Sodija	1	—	„
Lenka Silhajz	1	—	„
Mina Stare	1	—	„
Zefa Markiceti	—	40	„
Franca Markiceti	—	40	„
Mina Šnavel	—	30	„
Matevž Znidar	—	45	„
Matija Rozman	—	23	„
Jožef Jensko	—	23	„
Šimen Iskra	—	25	„
Meta Beznik	—	20	„
Drugi fantje in dekleta	3	54	„
Nedelske šolare v Srednji vasi v Bohinji	2	38	„
Prezimen	2	—	„

Skupej . . . 147 gld. 25 kr.

Opomba. Bukvice, v katerih je popotvanje našiga slavniga rojaka, čast. gosp. Dr. Ignacija Knobleherja po belim Nilu popisano in iz njegovih rokopisov posneto od g. Dr. V. Kluna, so v nemškem jeziku že na svitlimin se pri Ign. blagorodnim Kleinmajerj po 15 kr. prodajajo.